

สารบัญ

|              |      |
|--------------|------|
| คำนำ         | 0-1  |
| บทคัดย่อ     | 0-3  |
| Abstract     | 0-6  |
| สารบัญเรื่อง | 0-9  |
| สารบัญตาราง  | 0-13 |
| สารบัญแผนภาพ | 0-13 |

สารบัญเรื่อง

บทที่ 1

|                                                                                |      |
|--------------------------------------------------------------------------------|------|
| บทนำ: สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                | 1-1  |
| 1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย                                             | 1-1  |
| 1.2 โจทย์วิจัย                                                                 | 1-3  |
| 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย                                                    | 1-6  |
| 1.4 ขั้นตอนและขอบเขตของการวิจัย                                                | 1-7  |
| 1.5 ประโยชน์ของงานวิจัย                                                        | 1-8  |
| 1.6 นิยามคำสำคัญ                                                               | 1-9  |
| 1.7 กรอบแนวคิดวิจัย: สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ | 1-13 |
| แผนภาพ 1-1 สาระและกระบวนการวิจัย                                               | 1-15 |

บทที่ 2

|                                                                                         |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|
| แนวคิด งานศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง                                                    | 2-1  |
| 2.1 สถาปัตยกรรมในบริบทโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                                     | 2-1  |
| 2.1.1 สถาปัตยกรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์                                                     | 2-5  |
| 2.1.2 สถาปัตยกรรมท้องถิ่นภิวัตน์ในกระแสโลกาภิวัตน์                                      | 2-1  |
| 2.1.3 สถาปัตยกรรมในแนวบูรณาการโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                             | 2-9  |
| 2.2 สถาปัตยกรรมในแนวทางบูรณาการโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์:<br>แนวบูรณาการทางวัฒนธรรม | 2-13 |
| 2.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อบูรณาการทางวัฒนธรรม (Cultural Integration)                        | 2-15 |

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ | 0-9 |
|-----------------------------------------------------------|-----|

|       |                                                                                                                                      |      |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 2.2.2 | แนวทางการสร้างสรรค์เชิงบูรณาการ                                                                                                      | 2-21 |
| 2.3   | สถาปัตยกรรมในแนวคู่ขนานสมัยใหม่กับประเพณี                                                                                            | 2-30 |
| 2.4   | สถาปัตยกรรมที่เป็นการขัดต่อฐานานุลักษณะ                                                                                              | 2-34 |
| 2.5   | สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์                                                                                | 2-42 |
| 2.6   | สรุปการศึกษาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                                                       | 2-50 |
| 2.7   | ข้อสรุปการศึกษาสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ที่เชื่อมโยงกับการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่ | 2-51 |

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

|     |                                                                                         |     |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.1 | แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นหา                                                                | 3-1 |
| 3.2 | ขั้นตอนและวิธีการในภาพรวม                                                               | 3-3 |
| 3.3 | รายละเอียดวิธีการวิจัยโครงการ สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ | 3-8 |

บทที่ 4

|       |                                                                                                                                                                                           |      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
|       | การวิเคราะห์ข้อมูล: สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                                                                                                             | 4-1  |
| 4.1   | ลักษณะข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์                                                                                                                                                         | 4-2  |
| 4.2   | การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์                                                                                                                                                                    | 4-3  |
| 4.2.1 | การสัมภาษณ์โดยตรง                                                                                                                                                                         | 4-3  |
| 4.2.2 | การสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์                                                                                                                                                         | 4-21 |
| 4.2.3 | ข้อสรุปจากการสัมภาษณ์โดยตรงและการสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์                                                                                                                           | 4-23 |
| 4.3   | การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์                                                                            | 4-25 |
| 4.3.1 | การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่                     | 4-25 |
| 4.3.2 | การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ | 4-33 |

|       |                                                                                                                                                                                      |      |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 4.4   | การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้<br>โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                        | 4-43 |
| 4.4.1 | การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้<br>โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่                 | 4-43 |
| 4.4.2 | การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ | 4-48 |
| 4.5   | ข้อสังเกตเชิงเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป                                                                                                             | 4-53 |
| 4.5.1 | การเปรียบเทียบประเด็นตามระดับความคิดเห็นด้วยในสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้<br>โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป                                 | 4-53 |
| 4.5.2 | การเปรียบเทียบองค์ประกอบความคิดเห็นในสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์<br>และท้องถิ่นวิวัตน์ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป                                          | 4-55 |
| 4.6   | การวิเคราะห์เชิงบูรณาการและการอภิปรายผล                                                                                                                                              | 4-58 |
| 4.6.1 | การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมในแนวบูรณาการโลกาภิวัตน์กับท้องถิ่นวิวัตน์: แนวบูรณาการ<br>ทางวัฒนธรรม                                                                                        | 4-59 |
| 4.6.2 | การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมในแนวคู่ขนานสมัยใหม่กับประเพณี                                                                                                                                | 4-62 |
| 4.6.3 | การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมที่เป็นการขัดต่อฐานานุรักษ์                                                                                                                                   | 4-64 |
| 4.6.4 | การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมในแนวรูปแบบไทยสมัยใหม่เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์                                                                                                         | 4-66 |
| 4.7   | การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ในมิติการ<br>สืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่                                                         | 4-67 |
| 4.7.1 | การวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์ และท้องถิ่นวิวัตน์ในมิติการสืบสาน<br>การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่ ผ่านแนวรูปแบบต่าง ๆ และแนวโน้มในการสร้างสรรค์        | 4-68 |
| 4.7.2 | ข้อสรุปลักษณะโดดเด่นในสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์ และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                                                     | 4-78 |

## บทที่ 5

|       |                                                                                                                         |     |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|       | บทสรุปและเสนอแนะ                                                                                                        | 5-1 |
| 5.1   | บทสรุป                                                                                                                  | 5-1 |
| 5.1.1 | ข้อสรุปเกี่ยวกับความสำคัญ ความจำเป็น และเป้าหมาย ของแนวทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่<br>ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ | 5-2 |

|       |                                                                                                                                                                 |      |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 5.1.2 | ข้อสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบริบทกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่<br>ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                        | 5-4  |
| 5.1.3 | ข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้ผลการวิจัยในมิติการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และ<br>การคิดใหม่-ทำใหม่ ตามสาระของสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้<br>โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ | 5-7  |
| 5.1.4 | ข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะโดดเด่นในสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์<br>และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                    |      |
| 5.2   | ข้อเสนอแนะ                                                                                                                                                      | 5-15 |
| 5.2.1 | เรื่องเดิมที่ต้องค้นหา                                                                                                                                          | 5-15 |
| 5.2.2 | เรื่องใหม่เพื่อการพัฒนา                                                                                                                                         | 5-16 |

**บรรณสารอ้างอิงและที่มาภาพ**

|                       |      |
|-----------------------|------|
| บรรณสารอ้างอิงคำนำ    | บ-1  |
| บรรณสารอ้างอิงบทที่ 1 | บ-1  |
| บรรณสารอ้างอิงบทที่ 2 | บ-2  |
| บรรณสารอ้างอิงบทที่ 3 | บ-6  |
| บรรณสารอ้างอิงบทที่ 4 | บ-6  |
| ที่มาภาพบทที่ 1       | บ-7  |
| ที่มาภาพบทที่ 2       | บ-8  |
| ที่มาภาพบทที่ 5       | บ-11 |

**ภาคผนวก**

|                                                 |      |
|-------------------------------------------------|------|
| ภาคผนวก 1                                       | ผ-2  |
| รายการอาคารสถานที่ ที่ได้ออกสำรวจงานสถาปัตยกรรม | ผ-2  |
| ภาคผนวก 2                                       | ผ-10 |
| รายการการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการ           | ผ-10 |

**ภาคผนวก 3**

|                                                                             |      |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|
| 1. สาระสำคัญของคำถามในการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการโดยตรง                 | ผ-13 |
| 2. สาระสำคัญของคำถามในการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ | ผ-14 |

|                                                                                                                       |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ภาคผนวก 4                                                                                                             | ผ-16 |
| 1. แบบสอบถามกลุ่มสถาปนิกทั่วไป: พื้นฐานเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย                                                        | ผ-17 |
| 2. แบบสอบถามกลุ่มคนทั่วไป: พื้นฐานเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย                                                             | ผ-29 |
| ภาคผนวก 5                                                                                                             | ผ-37 |
| รายการการจัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ในบริบทสังคมปัจจุบัน” เพื่อการอภิปรายผลของงานวิจัย | ผ-37 |
| รายละเอียดการจัดทำโครงการ                                                                                             | ผ-41 |

## สารบัญตาราง

|           |                                                                                                                                                                                                           |      |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ตาราง 4-1 | การวิเคราะห์สาระสำคัญจากบทสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการ เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                                 | 4-17 |
| ตาราง 4-2 | ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปต่อสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                                                     | 4-25 |
| ตาราง 4-3 | การวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์กับท้องถิ่นวิวัตน์                                                                                  | 4-31 |
| ตาราง 4-4 | ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้อิทธิพลโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                                             | 4-43 |
| ตาราง 4-5 | การวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์                                                                              | 4-49 |
| ตาราง 4-6 | การเปรียบเทียบการวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ | 4-55 |
| ตาราง 4-7 | การวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมตามกรอบแนวคิดสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ ในมิติการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่                                                      | 4-70 |

## สารบัญแผนภาพ

|            |                                               |      |
|------------|-----------------------------------------------|------|
| แผนภาพ 1-1 | สาระและกระบวนการวิจัย                         | 1-15 |
| แผนภาพ 4-1 | กระบวนการวิเคราะห์เชิงบูรณาการและการอภิปรายผล | 4-58 |

|                                                           |      |
|-----------------------------------------------------------|------|
| สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ภายใต้โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ | 0-13 |
|-----------------------------------------------------------|------|